

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 2. Argumenta soluuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

habens partem ultimam, neque hanc à propriissimo termino distinguo, quam non posse distingui sic proba. De ratione infiniti non est, ut absolute non possit pertransiri, quia eternitas, quæ fuit à parte antea fuit infinita & pertransiit, & dicimus Deum hucusque per eternitatem durasse: ergo de ratione infiniti est non posse ita pertransiri, ut perveniat ab aliquo primo ad aliquod ultimum, ex ea parte, quæ infinitum est: rem explio: Eternitas, quæ hucusque præcessit fuit infinita, in qua non potest aliquod instans reperiri, quod sit primum: quod si reperiretur quæcumque mensura præterisset infinita non diceretur, quidquid enim confingas inter certos, & determinatos dies, est tempus finitum, & non eternitas, alias dicam ego spatium viginti annorum esse infinitum, quia licet habeat primum & ultimum hoc non est contra rationem infiniti, neque quod id, quod est inter primum & ultimum iam pertransierit, erit contra eandem rationem, quia etiam tota eternitas, quæ fuit à parte antea pertransiit. Dices in tota eternitate pertransisse infinitas partes, & in spatio viginti annorum tantum finitas præterisse. Contra: assererem ego in spatio viginti annorum infinitas partes præterisse, & ex nullo capite in tua sententia convinci potero esse finitas, cum asseras inter primum & ultimum posse dari infinitum. Neque tu probare poteris ex alio capite partes præteritas in eternitate esse infinitas, nisi quia nulla est illarum prima: ergo tota ratio infinitatis desumenda est ex negatione primi, & ultimi, neque aliter docti & indocti infinitum concipiunt, nisi carens fine, & absque vlla parte extrema, seu prima vel vltima versus illam partem, quæ est infinite protractum.

Simili ratione probatur non posse Deum creare infinitam multitudinem corporum absque vlla penetratione. Sic illam expendo: Nulla potest assignari multitudo infinita corporum, quæ occupet totum spatium, quod potest occupari: ergo quælibet relinquit aliquod spatium, quod non occupet: ergo spatium ab illa occupatum circumdatur spatio illo, quod non occupat illa multitudo: ergo habet terminum: ergo est finitum: ergo multitudo illa corporum est finita, quia quidquid finitum spatium occupat necessario est finitum. Antecedens proba: Demus multitudinem esse lapidum habentium extensionem vnius palmi: potuit Deus eosdem lapides producere cum extensione duorum palmarum, sed si haberent extensionem duorum palmarum occuparent plus spatij, quam occupant cum extensione vnius palmi: ergo cum hac extensione non occupant totum spatium, quod cum illa occuparent: ergo non occupant totum spatium, quod potest occupari: ergo spatium illud, quod non occupant terminus erit spatij his corporibus occupati: ergo hoc spatium occupatum erit finitum. Simile argumentum fit si Deus crearet infinitos montes, & in quolibet illorum crearet formicam, & postea destructis montibus relinqueret formicas, formicæ illæ immediate applicatæ vel occuparent totum spatium, quod ipsis formicis & montibus occupabatur, vel non totum, sed totidem spatij, quod antea occupabant. Si non totum, ergo spatium occupatum terminaretur spatio non occupato: ergo esset finitum: ergo formicæ non essent infinitæ: ergo si velis defendere esse infinitas, cogeris asserere esse finitas & infinitas: Si dicas occupare formicas solas totum illud spatium, quod ipsæ & montes occupabant, & singulos vngues infinitorum hominum, occupare totum spatium, quod occuparent infiniti homines, quorum erant vngues, quod dicit Maior in 1. dist. 4. q. 3. in 3. quem nonnulli sequuntur, rem dicis mirabiliorem, difficilioremque intellectui hircoceris, & hippocentauris, in quibus nullus repugnantiam adeo manifestam inueniet, sicuti in tuo asserto reperitur. Mille modis eadem ratio expendi potest. Creet Deus infinitos montes, & in quolibet illorum infinitas formicas, vniat ex vna parte quantitatem formicarum, ex alia quantitatem montium: penetrarent hæc quantitates: quæritas formicarum, quæ infinita erit commensurabitur adæquatè cum quantitate montium, ita ut nulla sit pars montium cui quantitatis formicarum pars non respondeat: Si negatiue respondeas: ergo pars illa quantitatis montium, cui non correspondeat pars quantitatis formicarum erit terminus, cui non se extendet formicarum quantitas. Si affirmes quantitates has adæquatè commensurari, miræ animi magnitudinem ostendes, minoribus difficultatibus semper meus cedit. Singulæ formicæ singulis montibus penetratæ dum erant diuisæ vix minutulam partem montium occupabāt, & postea sine

additione nouæ quantitatis, eo præcisè, quod vniantur, vel quod contigat sint (non enim obiectio vnionem expolcit, quæ eodem modo procedet de his corporibus contiguis) ita turgescunt ut totos replant montes abique noua quantitate, aut rarefactione?

Vltimò dico non repugnare infinitam multitudinem corporum penetratorum, neque corpus infinitum, cuius partes ita sint penetratæ, ut finitum tantum occupent locum. Conclusio hæc probanda est ex solutione impugnationum, quas adducunt auctores oppositæ sententiæ, quarum plures procedunt contra multitudinem infinitam etiam rerum spiritualium, aliæ verò specialiter contra corpus infinitum, & multitudinem infinitam corporum. De his seq. dicam ubi præcipua argumenta, quæ contra doctrinam traditam adduci solent referam, & solam, aliis plurimis omisiss, si enim omnia argumenta quæ contra infinitum auctores sunt meditati, referenda essent, infinitum hoc opus euaderet. Legatur P. Fafolus supra, qui per otium rem hanc acutè, doctè, & eruditè tractat.

S. II.

Argumenta soluta.

EX S. Thoma q. 7. art. 3. hæc argumenta fieri solent: Omne corpus superficiem habet, sed infinitum non potest habere superficiem: ergo non potest dari corpus infinitum. Respondet Richard. in 1. dist. 43. art. 3. q. 5. S. 3. Non oportet ut in corpore ex hoc, quod corpus est, sit superficies, quia non oportet quod sit superficies, nisi ex hoc quod sit finitum: finis enim accidentalis est & comitans, & ideo ad imaginandum corpus non est necesse, imaginari corpus finitum. Hæc Richardus.

Ego semper auctoritatem D. Thom. ex corde venerans respondeo corpus infinitum ad spatium finitum redactum vltimam posse habere superficiem in ordine ad locum, licet illam non possit habere corpus infinitum non penetratum, ideo concedo posse dari corpus infinitum penetratum, quod figuram habebit non infinitam abique vlla interpretatione, quod illa carebit. Eodem modo respondeo ad alia argumenta, videlicet esse de ratione corporis posse moueri & habere figuram, quæ non possunt conuenire corpori infinito, ex quo inferri intenditur implicare corpus infinitum, quidquid enim sit de veritate maioris, & de bonitate illationis, corpori infinito ad finitum spatium redacto motus, & figura competere possunt.

Specialius contra nostram sententiam arguit Albertinus: 10 repugnat quantitas infinitè extensa: ergo repugnat infinita quantitas. Probo consequentiam: Infinita quantitas exigit infinitam extensionem, sed implicante infinita extensione implicat exigentia ad illam: ergo implicat quantitas, cui hæc exigentia intrinseca est. Dicam in Metaphys. Controuerf. 10. Punct. 2. posse dari relationem transcendentalem & virtutem productiuam realem, etiam si illius terminus implicet, & eadem ratione possem concedere posse dari exigentiam infinitæ extensionis, etiam si extensio infinita implicet. Volo tamen iuxta communiora principia argumentum dissoluere, essentia quantitatis non consistit primariò in exigentia extensionis, sed in exigentia impenetrationis, quæ conuenit toti quantitati ratione partium, quibus constat ex eo præcisè, quod quælibet illarum petit esse extra omnes, seu proprius loquendo petit non penetrari cum alia à se distincta, ex quo fit positus quatuor partibus quantitatis, nullam esse intra aliam, & consequenter esse extra tres alias existentes, quod est per accidens respectu huius partis, quia cum hæc petit existentiam aliarum trium non petit esse postiuè extra tres illas, sed tantum non esse intra illas, quæ exigentia eadem est, siue existant tres partes siue mille, siue infinitæ, quia hæc pars tantum petit non esse intra aliam. Ex hoc infero, quod sicuti possibilis est terminus exigentiæ huius partis, quado existunt tantum finitæ compartes, sic possibilis est quando infinitæ partes eidem coexistunt cum semper sit idem. Ex hoc infero, data quantitate infinita possibilem esse exigentiam quam habet quælibet pars illius, quod sufficit ut possit dari exigentia in quacumque parte quantitatis, & consequenter ut possit existere tota exigentia, quam habet quantitas, quia hæc non est distincta ab illa, quam habent partes, & sicuti respectu huius vlnæ quantitatis per accidens se habent aliz vlnæ mediare tantum illi vnitz, sic respectu exigentiæ, quam habet hæc vlna quantitatis per accidens se habet exigentia, quam habent aliz vlnæ.

mediatè, & ita, etsi repugnet coëxistentia terminorum, quos respiciunt existentia diuersarum vlnarum, cum non repugnet per se terminus huius, vel illius existentia, neque repugnat hæc aut illa existentia, neque vtriusque coëxistentia, quæ per accidens se habet respectu vlnarum habentiam existentias, & respectu existentiarum. Ad argumentum in forma propositiones has distingue. Quantitas exigit extensionem immediatè, nego; exigit impenetrationem immediatè, & mediatè extensionem, subdistinguo: indiuisibiliter ratione totius quantitatis, nego, non enim petit tota quantitas esse extra se ipsam: ratione singularium partium, concedo. Propositionem aliam videlicet infinita quantitas petit infinitam extensionem hac ratione distingue: infinita quantitas petit infinitam extensionem immediatè ratione sui, nego. Iam enim dixi corpus non exigere vnâ partem esse extra aliam ratione totius, sed ratione partium, quarum vna petit esse extra aliam: ratione partium subdistinguo, ita vt aliqua illarum petat extensionem infinitam, nego, ita vt quilibet petat extensionem finitam, & per accidens, ex coëxistentia infinitarum partium, exigatur infinita extensio, concedo: ergo repugnante infinita extensione repugnat terminus, quem exigit infinita quæritas indiuisibiliter ratione totius, nego suppositum, quem exigit quantitas ratione partium, subdistinguo; quem exigit aliqua pars illarum vel quem per se exigunt omnes, nego consequentiam, quem per accidens exigunt ex coëxistentia infinitarum partium, concedo consequentiam: ergo repugnante infinita extensione, repugnat infinita quantitas, nego consequentiam.

Aliter alij obiciunt: Multitudo illa corporum, quam nos dicimus posse creati à Deo, & esse infinitam, si poneretur in spatio absque illa penetratione occuparet spatium finitum: ergo quando est penetrata est finita, corpora enim quæ sine penetratione finitum spatium occuparent necessarii sunt finita. Respondeo corpora illa infinita, quæ nos dicimus posse coëxistere penetrata absque vlla penetratione posita, occupatura spatium infinitum ex eo, quod infinita sint, & spatium finitum vt intendit obiectio, quæ contradicito vt bene notat P. Fasolus non infertur ex eo quod dentur infinita corpora, sed ex eo quod dentur absque vlla penetratione. Alia argumenta, quæ non specialiter pugnant contra multitudinem infinitam corporum, sed contra omnem multitudinem etiam rerum spiritualium solum Puncto sequenti.

PUNCTUM V.

An repugnet multitudo infinita rerum spiritualium & infinita intensio.

1 **S**it Conclusio. Non repugnat infinita multitudo Angelorum, neque infinita qualitatis intensio. Ita P. Fasolus 1. p. arc. 3. & 4. Hurtadus disput. 13. sect. 2. Ariaga distinct. 13. sect. 4. & alij plures apud P. Fasolum, vnica conclusionis ratio est: non posse assignari aliquam repugnantiam his infinitis, hanc probat solutio argumentorum, quibus intendi ostenditur repugnantia.

2 **O**biic. primò. Dentur infiniti Angeli, quorum singuli singulos habeant gradus gratiæ: si Deus vellet ex eisdem gradibus gratiæ dare cuicumque Angelo duplicem gradum gratiæ, nullo facto additamento graduum, vel posset dare omnibus Angelos binos gradus gratiæ, vel non. Si dicas posse, manifestam dices implicationem, quia tot erant gradus gratiæ, quot Angeli, & non plures: ergo iidem gradus modo inter eosdem Angelis ita distribuendi sunt, vt quilibet Angelus duos fortitur gradus. Sanè si fieret vt in solutione traditur, nulla illustrior chimara mente poterit fingi, quàm re conceditur. Si non potest Deus omnibus Angelis duos gradus gratiæ dare: ergo illi gradus finiuntur: ergo non sunt infiniti. Respondeo Deum non posse dare singulis Angelis duplicem gradum gratiæ, sed tot sine aliquo esse futuros, quot essent qui duplicem gradum sortirentur, & hos futuros esse infinitos, sicut illos, nego tamen hinc inferri gradus gratiæ non esse infinitos, quia non est contra rationem infiniti totum infumi, & finiri, si ex illo sumantur simul infinitæ partes, sed tantum est contra illius rationem finiri, si successiue ex illo sumantur in quolibet instanti partes finitæ incipiendo ab hac

Franc. de Quirado, Philosoph. Tom. 1.

parte temporis. Si enim Deus ab æterno Angelos creasset vsque ad hoc instans in singulis horis creationes infinitæ pertransissent, quod si hos omnes Angelos infinitos in hoc cubiculo constituisset, etsi infiniti essent, Angelos non haberet vt in duplici cubiculo Angelos constitueret. Ita si Deus resumeret singulos gradus gratiæ, quos infiniti Angeli haberent, & ab hoc instanti inciperet conferre duplicem gradum gratiæ huic Angelo in hoc instanti, & duplicem alium gradum alij Angelo in instanti sequenti, & sic in reliquis, numquam infunderentur illi gradus gratiæ, ita vt ad vltimum binarium perueniretur. Si tamen illos vellet Deus in instanti per binarios simul distribuere singulis Angelis, gradus non haberet in illa multitudine, vt omnes possent duplicem gradum distinctum sortiri.

3 **I**nstabis: In illa collectione graduum essent infinitæ vnitates: ergo essent infiniti binarij, quia ex finitis binariis fieri non possunt infinitæ vnitates: nulla enim vnitarum finita multitudo bis repetita potest infinitam multitudinem constituere: ergo possent infiniti binarij inter infinitos Angelos distribui, ita, vt quilibet Angelus binos gradus reportaret. Rursus si Deus ex illis binariis singulas vnitates corrumpere, manerent iterum infinitæ vnitates: ergo manerent similiter infiniti binarij, ex quibus eadem multitudo Angelorum posset ita gradibus binis gratiæ donari, vt quilibet Angelus duobus potiretur gradibus, & sic in infinitum possent infiniti binarij fieri, ex quibus singulæ vnitates corrumpantur, & iterum ex relictis vnitatibus alij binarij fierent, & sic in infinitum procedi potest, quod quidem eximium videtur infiniti sacramentum non fidem, sed fictionem exuperans. Mysterium facile aperiam. Ex illis gradibus infiniti fierent binarij, quos infiniti Angeli ferre possent singuli singulos gradus binarios, non tamen omnes Angeli, qui antea simplici gradu gratiæ gaudebant binos gradus gratiæ consequentur, aliud enim est infinitos Angelos infinitis binariis donari aliud omnes Angelos, qui vnum gradum habuerant, modò duplicem obtinere. Primum est verum: hoc secundum est falsum, multitudo enim Angelorum, qui habuerunt simplicem gradum esset duplo maior multitudine illorum, qui modò duplicem haberent, etsi vtraque sit multitudo infinita, quia dari potest vnum infinitum maius alio. Ex hac doctrina facile soluantur reliqua quæ supra obiciebantur: dico enim in quacumque multitudine infinita esse infinitos binarios, quorum si singulæ vnitates corrumpantur remanebunt infinitæ vnitates, ex quibus fieri poterit alia multitudo binariorum, quæ si iterum per binarios distribuatur inter Angelos qui ex multitudine præcedenti corruptionem singularem vnitarum binos gradus habuerant, tunc sufficeret, vt dimidia pars illorum binos gradus reportaret, quæ pars dimidia includeret infinitam multitudinem Angelorum vix repetendam, ne superaretur multitudo præcedenti vnitarum corruptionem.

4 **O**biic. secundò. Infinitum categorematicum includit in actu totum illud, quod syncategorematicum includit in potentia: sed non potest dari in actu totum illud, quod infinitum syncategorematicum includit in potentia: ergo non potest dari infinitum categorematicum. Maior probatur, quia infinitum categorematicum, & syncategorematicum ex eo distinguuntur quod categorematicum dicit actu existens, quod syncategorematicum dicit in potentia. Minorem probo: Producta quacumque multitudine potest rursus produci aliud indiuiduum eiusdem rationis: ergo illa multitudo producta non includit totum, quod includit infinitum syncategorematicum, in quo includebatur indiuiduum illud, quod remanet producibile, & hac multitudine producta nondum productum est. Respondeo infinitum categorematicum includere finitam multitudinem, quam syncategorematicum includebat, quia syncategorematicum non solum dicit quancumque multitudinem infinitam possibilem, sed totam illorum collectionem & infinitas multitudines infinitas, & non solum omnes infinitas multitudines, sed omnia indiuidua possibilem. Categorematicum autem etsi dicat infinita indiuidua existentia, non tamen dicit existentia omnia existibilia, vnde non solum distinguuntur infinitum categorematicum, & syncategorematicum, ex eo, quod categorematicum dicat entitates existentes, & syncategorematicum possibile, sed ex eo quod categorematicum tantum dicit multitudinem infinitam, extra quam alie possunt superesse, syncategorematicum autem dicit totam collectionem

Cc

tionem